

Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i Albertslund Kommune

Forslag til handlinger for perioden 2023 – 2026

Albertslund Kommune vedtog indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i 2018. Den er stadig gældende, men da handlingerne er udløbet, foreslår forvaltningen en række opdateringer for perioden 2023-2026. Handlingerne er opdateret i forhold til aktuelle trusler overfor grundvandet og følger de overordnede målsætninger for den gældende indsatsplan for grundvandsbeskyttelse.

1. Indsatser overfor eksisterende forureninger af jord og grundvand

Eksisterende forureninger fra punktkilder udgør en større eller mindre trussel for grundvandet, afhængig af forureningernes art, omfang og alder. Forureningerne stammer fra tidligere tiders industri og erhverv. I Albertslund Kommune udgør disse forureninger en væsentlig trussel for grundvandsressourcen. En lang række af de mest grundvandstruende forureninger er gennem de seneste årtier blevet kortlagt af Region Hovedstaden, som er ansvarlig myndighed for kortlægnings- og oprydningsindsatsen. En række af forureningerne er blevet fjernet, eller afhjulpet med afværgeløsninger fx med det formål at forhindre en yderligere spredning eller foretage en in situ oprensning. Mange af de eksisterende forureninger kan dog stadig udgøre en trussel for grundvandet, hvis kortlægningen eller de valgte oprensninger eller afværgeløsninger ikke har været eller ikke er tilstrækkelige. Albertslund Kommune samarbejder med Region Hovedstaden, nabokommuner og vandforsyninger om en prioriteret indsats over for eksisterende forureninger, herunder vurdering af behov for yderligere undersøgelser, afværge eller monitorering.

Hvad vil vi ?:

I sammenhæng med byudviklingsprocessen vil forvaltningen gerne i dialog med ejere af forurenede ejendomme og derigennem forsøge at bidrage til en prioriteret indsats. Udover de nødvendige og mulige reguleringer efter jordforureningsloven skal developer præsenteres for mulighederne for og fordelene ved frivilligt at fjerne mest mulig af en eventuel forurening før omdannelse til boligområde.

1. Indsatser overfor den eksisterende forurening				
Indsats	Involverede parter	Tidsplan	Relation til andre planer	Dokumentation
Opfordre grundejere med forurennet grund til frivilligt at undersøge og oprense forureningen	Region Hovedstaden, Erhvervsjendommejere, developere	2023-2026	Tilsynsplan Oversigt over den forventede offentlige indsats v/RH	Der gøres årlig status i miljø- og tilsynsberetningen

2. Forebyggelse af forurening ved tilsyn og kampagne

Ved tilsyn på virksomheder, i overensstemmelse med kommunens tilsynsplan, vil forvaltningen søge viden om indholdsstoffer i de anvendte produkter, med fokus rettet på nye miljø- og risikostoffer som fx PFAS-forbindelser.

En kampagne om spildevand blev i 2022 udført i et samarbejde mellem oplandskommunerne til BIOFOS. Formålet var at opspore kilder til miljøproblematiske stoffer i spildevandet som f.eks. PFAS, Bisphenol A, Metaller, DEHP og PAH. Der blev målt på 2-3 steder i hver af oplandskommunerne, fordelt på ejendomme med forskellige typer af aktivitet og der blev påvist overskridelser af PFAS i spildevandet på lokaliteter med affaldsdeponi, affaldshåndtering, og metalforarbejdende aktiviteter.

Hvad vil vi?

Det gennemførte projekt giver afsæt for yderligere undersøgelse samt en øget opmærksomhed og fælles drøftelse af handlemuligheder i forhold til de problematiske stoffer. I forlængelse heraf vil forvaltningen udføre en række kampagner i samarbejde med BIOFOS-kommunerne for at undersøge hvordan vi kan beskytte grundvandet mod bl.a. PFAS .

2. Forebyggelse af forurening ved tilsyn og kampagner				
Indsats	Involverede parter	Tidsplan	Relation til andre planer	Dokumentation
Planlægge og gennemføre kampagner med fokus på grundvandsbeskyttelse.	Nabokommuner, Smoka, Vestforbrændingen, BIOFOS	2023-2026	Tilsynsplan Spildevandsplan	1-2 kampagner er udført i perioden Status ses i årets miljø- og tilsynsberetning

3. Udlægning af boringsnære beskyttelsesområder

I Albertslund Kommune er der ingen landbrug, som er det primære fokus for lovgivningen om BNBO. Kommunen har dog mulighed for at udlægge boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) for at sikre en ekstra grundvandsbeskyttelse omkring indvindingsboringer. Udbredelsen og formen på et BNBO er ikke givet på forhånd, men afhænger blandt andet af grundvandets strømning og gradient samt indvindings størrelse.

Potentielle forureningskilder i et BNBO kan være forurening ved spild, forurening fra potentielt forurenende virksomheder, som ikke er kortlagte eller undersøgt, samt forurening fra midlertidige foranstaltninger fx ved anlægsarbejder. Indsatser i forhold til potentielle forureninger kan koncentreres i særligt sårbare områder og BNBO, hvor fx spild af kemikalier kan have fatale konsekvenser for grundvandet. Det kan være forsøget på at afvikle særligt grundvandstruende aktiviteter og anlæg eller at mindske risikoen for grundvandsforurening

Albertslund Kommune har afgrænset BNBO for Herstedøster Vandværk og Vridsløselille Vandværk. Der er i BNBO-området Herstedøster Vandværk ikke fundet særlige aktiviteter, der truer vandindvindingen. Vridsløselille Vandværk har været ude af drift i flere omgange i løbet af de senere år, og HO-FOR lukker vandværket permanent i takt med etableringen af en ny vandindvinding i Vestskoven.

Hvad vil vi?

Ansøgning om vandindvinding i Vestskoven er i øjeblikket under behandling, og kommunen vil udpege og vurdere på et nyt BNBO i dette område, når indvindingen realiseres. Som led i sagsbehandlingen af den ny vandindvinding i Vestskoven skal forvaltningen vurdere på de mulige forureningstrusler i området og overveje behovet for evt. restriktioner. Grundvandsrådets forslag om, at det kommende BNBO ved vandindvindingen i Vestskoven udvides til at være et grundvandsbeskyttelsesområde (en grundvandspark som matcher indvindingsoplandet), skal desuden tages under behandling.

3. Udlægning af boringsnære beskyttelsesområder				
Indsats	Involverede parter	Tidsplan	Relation til andre planer	Dokumentation
Udlægge BNBO i Vestskoven. Risikovurdere Forureningstrusler samt evt. indgå aftaler og lave restriktioner.	Vandværker, HOFOR	2024-2026	Vandforsyningsplan	Nyt BNBO ses på kommunens GIS-kort

4. Nedsivning af regnvand

Som led i tilpasningen til fremtidens klima indtænkes lokal afledning af regnvand (LAR), der i mange tilfælde omfatter nedsivning af regnvandet. I den forrige planperiode var der særlig fokus på at få udpeget egnede lokaliteter til lokal afledning af regnvand, og der blev indført forbud mod nedsivning af regnvand i de tre industriområder i kommunen. Baggrunden er, at der er stor forskel på, hvor rent det nedsivende regnvand er afhængig af, hvor det falder. Regnvand fra veje og p-pladser kan således indeholde store mængder af bl.a. oliestoffer og klorid, som kan udgøre en risiko for grundvandet, hvis det nedsives. Tilsvarende kan lokal nedsivning af regnvand føre til utilsigtet spredning af eksisterende forureninger, idet udvaskningen, gennem en given forureningsfane, øges. Samtidig kan der, ved nedsivning af regnvand, ske en øget udvaskning af miljøfremmede stoffer fra terræn samt fra de øvre jordlag. Begge forhold vil udgøre en risiko for påvirkning af grundvandet, og i sårbare områder en risiko for påvirkning af vandindvindingen.

Hvad vil vi?

I planperioden vil forvaltningen have fokus på at få minimeret grundvandspåvirkningen af miljøproblematiske stoffer fra kunstgræsplæner under etablering, drift og vedligeholdelse.

Ligesom i resten af landet er der i Albertslund Kommune etableret kunstgræsbaner og flere forventes på vej. Indholdsstofferne i kunstgræsmaterialerne kan sprede sig til det omkringliggende jordmiljø med fare for miljø- og sundhedsskadelige stoffer i drænvandet. I en kunstgræsbanes levetid kan der i værste fald forekomme overskridelser af jordkvalitetskriterierne for bly, kviksløv, zink, DEHP samt nonyl- og octylphenoler. Den seneste viden peger på mulig PFAS forurening fra kunstgræsplæner. Også brugen af tømidler på banerne kan udgøre et potentielt grundvandsproblem.

Albertslund Kommune vil imødekomme disse risici ved at undersøge problemstillingen nærmere og tage flest mulige forholdsregler til at forebygge forurening af jord, grundvand og overfladevand. Kunstgræsplænerne skal etableres og vedligeholdes med størst mulig beskyttelse af grundvandet.

4. Nedsivning af regnvand				
Indsats	Involverede parter	Tidsplan	Relation til andre planer	Dokumentation
Fokus på at minimere grundvandspåvirkningen af miljøproblematiske stoffer fra kunstgræsplæner under etablering, drift og vedligeholdelse.	BIOFOS – arbejdsgruppe, samarbejde mellem kommuner	2023-2026	Spildevandsplan	Meddelte tilladelser med vilkår om monitorering af drænvand. Måleresultater foreligger

5. Ubenyttede Boringer

I den forrige planperiode blev omkring 400 boringerne i kommunen gennemgået - og ubenyttede boringer blev sløjfet både i praksis og administrativt. Med byudviklingen sættes mange nye byggerier igang og som del af det indledende bygge-og /projekteringsarbejde foretages både miljømæssige og geotekniske boringer, hvilket indebærer risiko for forurening af grundvandet. For at forhindre fremtidig forurening fra boringerne er det afgørende at boringerne efter brug bliver sløjfet efter forskrifterne.

Hvad vil vi?

I forlængelse af anmeldelsen af nye boringer, skal forvaltningen følge op på, at boringer efter brug bliver sløjfet både i praksis og administrativt. Samtidig er det afgørende at bevare og beskytte boringer, der benyttes til at monitorere forurening. En måde er at tinglyse de benyttede monitoringsboringer i byudviklingsområdet, således at det fortsat er muligt at monitorere på bl.a. generationsforureningens udbredelse i området.

5. Ubenyttede Boringer				
Indsats	Involverede parter	Tidsplan	Relation til andre planer	Dokumentation
Kortlægge og følge op på Ubenyttede boringer. Fokus på at monitoringsboringer i byudviklingsområder bliver tinglyst	Region Hovedstaden HOFOR, Geus,	2023-2026	Vandforsyningsplan	ikke-aktuelle boringer er sløjfet, der er fulgt op på regionens boringer ifm jordforureningsundersøgelser samt boringer i GEUS Monitoringsboring er er tinglyst. Der er gjort status i årets miljøberetning

6. PFAS og andre miljøfremmede stoffer

I planperiode blev 2018-2022, blev der gennemført kampagner med opfordring til haveejere m fl. om at undgå brug af pesticider, der gennem en år-række har været skyld i, at mange vandindvindingsboringer i Danmark er lukket. Regeringen har i 2020 vedtaget nyt sprøjteforbud mod sprøjtemidlet Roundup. 1. juli 2020 blev det således ulovligt for private haveejere at købe pesticider i koncentreret form, fx produkter med glyphosat. En regulering, der formodes at begrænse de fremtidige trusler med pesticider i grundvandet. I mellemtiden er nye trusler kommet til bl.a. evighedskemikalierne PFAS. Kilderne til PFAS er mange: der er kilder der hører fortiden til og kilder der findes i dag. Der foreligger ingen samlet viden om hvor eller i hvilket omfang, der tidligere eller idag benyttes PFAS-holdige produkter i Albertslund. Regionen har en foreløbig liste over mulige kilder til PFAS: Ved affaldsdeponier og affaldshåndtering, renserier, metalforarbejdende virksomheder, fyldplads for byggeaffald, trykkerier, vaskehaller mfl. Flere af kilderne findes eller har tidligere været aktiviteter i Albertslund. Regionen har undersøgt for PFAS i grundvandet på 16 forurenede grunde i Albertslund – primært matrikler beliggende i Hersted Industripark. Der er målt forhøjede PFAS værdier på 14 af de 16 undersøgte lokaliteter (over grundvandskvalitetskriteriet for PFAS). Herudover har vi set grundvandsanalyser fra Risby losseplads og Naverland 26, der viser overskridelser på PFAS. Regionen har meldt ud, at de ved fremtidige forureningsundersøgelser og monitoringer på grundvandet i Albertslund, også forventer at undersøge for PFAS. Den miljø - og sundhedsmæssige udfordring appellerer til en tværgående videndeling og indsats i kommunen.

Hvad vil vi?

På baggrund af en erhvervet øget viden om PFAS-situationen vil forvaltningen planlægge og gennemføre relevante kampagner om de miljøproblematiske stoffer for at forebygge forurening af grundvandet. Forvaltningen vil desuden samle og lægge information på kommunens hjemmeside om PFAS, så borgere, naturgrupper og andre interesserede kan holde sig informeret om de lokale forhold i Albertslund.

6. PFAS og andre miljøfremmede stoffer				
Indsats	Involverede parter	Tidsplan	Relation til andre planer	Dokumentation
Undersøge mulige kommunale indsatser for at begrænse udledningen af miljøfremmede stoffer som fx PFAS.	BIOFOS og ejerkommuner under Biofos	2023 -2024	Spildevandsplan, tilsynsplan Tilsynsplan	Mulige realistiske initiativer er kortlagt. Status i års miljøberetningen Information foreligger på hjemmesiden
Planlægge og gennemføre relevante PFAS-kampagner		2024-2026		

7. Klorid fra vejsaltning/vedligehold af grønne arealer

Anvendelse af vejsalt til glatførebekæmpelse udgør en trussel over for grundvandet. Der kan ske nedsivning af kloridholdigt vand fx via utætte kloakker eller ved direkte nedsivning fra åbne arealer. Dette kan føre til en forhøjet koncentration af klorid i grundvandet, som i sårbare områder kan udgøre en direkte trussel for vandindvindingen.

I Albertslund Kommune har der siden midt 90'erne ikke været anvendt pesticider og gødskning til drift og vedligeholdelse af de grønne områder. Som del af klimaindsatsen er det målet at etablere mere urørt skov med en øget biodiversitet. Med urørt skov beskyttes naturen lokalt på lang sigt og dermed sker der en øget beskyttelse af grundvandet, der hvor skoven omlægges til urørt skov.

Hvad vil vi?

Albertslund Kommune vil gøre en indsats for at undersøge problemets omfang og mulighederne for at begrænse belastningen med klorid fra vejsaltning i grundvandet. Mulighederne for at benytte mere miljøvenlige metoder skal afprøves og retningslinjer for håndtering og regulering af vejvand skal præciseres. Kommunen vil i videste muligt omfang indgå samarbejder med andre kommuner om alternativer til saltning (vinterbekæmpelse).

Albertslund Kommune vil etablere mere urørt skov og dermed øget miljøbetydning, da det ikke indebærer nogen drift udover det indledende engangsgreb, der omlægges skoven til urørt skov (fladeveteranisering).

7. Klorid fra vejsaltning/vedligehold af grønne arealer				
Indsats	Involverede parter	Tidsplan	Relation til andre planer	Dokumentation
Afprøve mulige nye miljøvenlige metoder til glatføre-bekæmpelse. Forsøg med reduktion i brugen af salt på veje, gangarealer, pladser og kunstgræsbaner.	Materialegården, Natur & Trafik. Dialog med andre kommuner	2024-2026	Spildevandsplan	Muligheder for at reducere mængden af salt og gødning er undersøgt Holdbare alternativer er taget i brug
Etablere mere urørt skov med øget grundvandsbeskyttelse	Materialegården, Natur & Trafik. HOFOR	2023-2026	Klimaplan, naturplan	Mere urørt skov er etableret Opsamling på klima-og naturplanens indsatser